

Natura-arvioinnin tarveharkinta, Stallörenin puiston asemakaava (7779)

Asiakas: Raaseporin kaupunki

Projektinumero: 101015828-001

Yhteyshenkilö

Taru Suninen, biologi, FM

AFRY Finland Oy

Pvm.

11/1/2021

Projektiviite

101015828-001

Raportin tarkistaja

Ella Kilpeläinen, biologi, FM

AFRY Finland Oy

Asiakas

Raaseporin kaupunki

**Natura-arvioinnin tarveharkinta, Stallörenin puiston asemakaava
(7779)**

Kansikuva: Laulujoutsen, © Taru Suninen

Natura-arvioinnin tarveharkinta, Stallörenin puiston asemakaava (7779)

Sisältö

1	Johdanto.....	3
1.1	Aineisto ja menetelmät.....	3
2	Hankkeen tiedot.....	4
3	Natura-alueen tiedot	6
4	Hankkeen vaikutukset Natura-alueelle	8
4.1	Mahdolliset vaikutukset	8
4.2	Vesistövaikutukset Natura-alueella	9
4.3	Vaikutukset suojeluperusteena oleville lintulajeille	12
4.4	Yhteisvaikutukset	13
5	Vaikutusten lieventäminen	13
6	Arvioinnin johtopäätös	14
7	Lähteet	15

1 Johdanto

Raaseporin kaupunki on kuuluttanut 5.7.2019 vireille Stallörenin puiston asemakaavamuutoksen Tammisaarella. Kaavamuutos koskee Stallörenin puistoa ja osaa satama-alueesta Tammisaaren taajamassa. Kaava-alue sijoittuu osittain Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualueen Natura 2000 -alueelle. Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 10 hehtaaria. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa esisopimusten mukainen rakentaminen alueella, sekä lisäksi mahdollistaa tonttien muodostaminen venesatama-alueella sijaitseville rakennuksille. Lisäksi kaavamuutoksella on tarkoitus parantaa alueen virkistyskäyttöä ja vetovoimaa, sekä turvata alueen luonto- ja kulttuuriarvoja.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan hanke tai suunnitelma ei saa yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikentää niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Natura-alueilla tai niiden lähistöllä toteutettavien hankkeiden tai suunnitelmien vaikutukset arvioidaan, jollei ole varmaa, että ne eivät heikennä suojelutavoitteita (Ympäristöministeriö 2019). Tämä Natura-tarvearviointi on kaavamuutoshakemukseen liitettävä selvitys hankkeen vaikutuksista Natura-alueelle sekä siitä, onko varsinainen Natura-arviointi tarpeellinen.

1.1 Aineisto ja menetelmät

Natura-arvioinnin tarveselvityksen lähtötietoina on käytetty Suomen lajitietokeskukseen (2020) ilmoitettuja ammattilaisaineistoja ja vapaaehtoisten keräämiä tietoja, Raaseporin ympäristötoimiston Havsmannualen-karttapalveluun koottuja luontotietoja (2016), sekä Suomen ympäristökeskuksen hallinnoimaa vedenalaisen luonnon VELMU -mallinnusaineistoa (SYKE 2020). Lisäksi arvioinnissa on hyödynnetty Natura-tietolomakkeen Natura-alueen kuvausta

Hankkeen tiedot on saatu Raaseporin kaupungin Stallörenin puiston asemakaavan viitesuunnitelmasta (2020), Aikari Oy:n Tammisaaren Pohjoissataman yleissuunnitelmasta (2020) ja työn aloituspalaverista (suullinen, Johanna Laaksonen 1.12.2020).

Selvityksessä on otettu huomioon Natura-vaikutusten arviointia koskeva ohjeistus (Söderman 2003, Euroopan komissio 2018,

Ympäristöministeriö 2019). Natura-arvioinnin tarveselvityksen ovat laatineet AFRYn biologit FM Taru Suninen, ja FM Ella Kilpeläinen.

2 Hankkeen tiedot

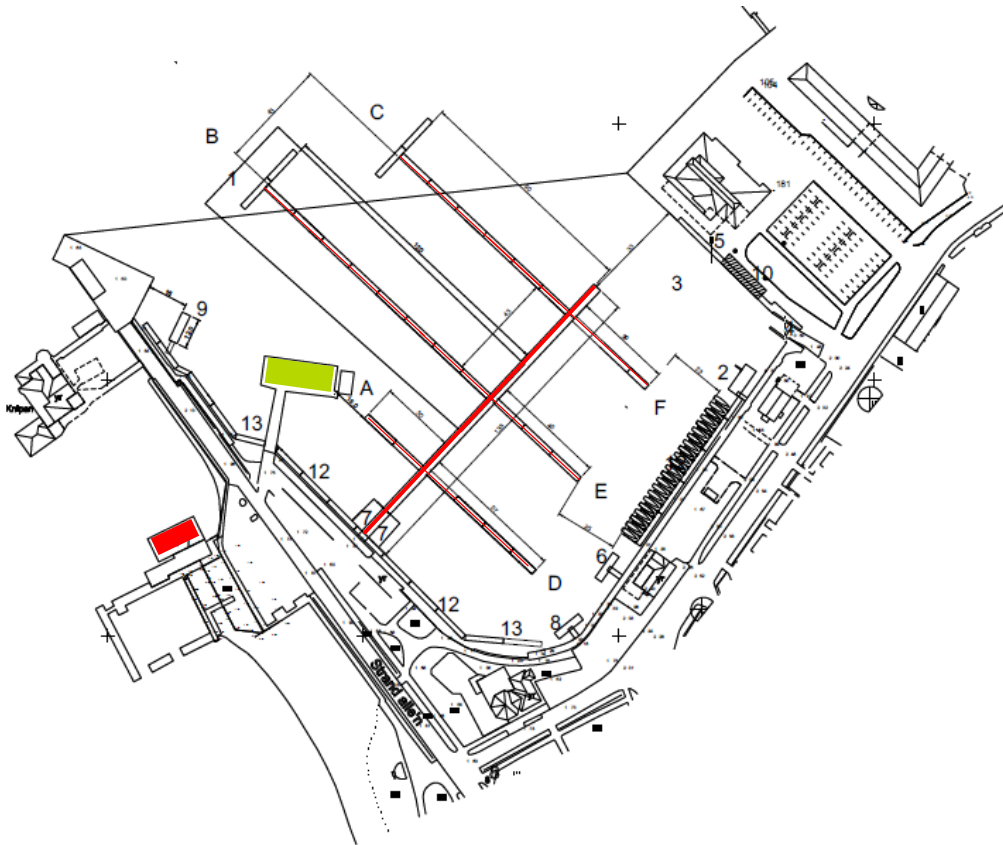
Stallörenin puiston kaava-alue sijaitsee Tammisaassa (Kuva 1). Kaava-alue rajautuu mantereella Tammisaaren vanhan kaupungin tiiviiseen rakenteeseen ja rannasta ja vesialueiltaan se kuuluu Natura-alueeseen. Kaavan maa-alueet ovat nykyisellään rakennettua ja ihmisvai-kutteista. Luonnontilaista ympäristöä kaava-alueella ei juuri ole. Alueella on nykyisin muun muassa Stallörsbron täyttölaituri, uimaranta, ve-nesatama ja ravintoloita. Stallörsbron laiturilla sijaitsee alueen maa-merkki, ravintola Knipan, makasiinirakennuksia, sekä uimarannan pohjoispäädystä paalujen varaan rakennettu uimahuone, joka nykyään tulvii talvisin. Satama-allas on huvivenekäytössä ja sinne johtaa syvä veneväylä. Satama-altaassa on tällä hetkellä yhteensä 220 venepaikkaa, ja kaksi paalutettua sekä kaksi ponttoonilaituria. Rannassa on rantaravintoloita, polttoaineenjakeluasema veneille, kesäisin jäätelökioski, sekä jonkin verran puita ja istutuksia.

Kuva 1. Kaava-alueen rajaus. © Raaseporin kaupunki

Stallörenin puiston kaava-alue sijaitsee osittain yllä kuvatun Natura-alueen Ramsholmen-Stadsfjärdenin lahden osa-alueella ja rajautuu siihen ranta-alueiltaan. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa seuraavat, osittain Natura-alueelle kohdistuvat ja sille mahdollisesti vaikutuksia aiheuttavat toimenpiteet:

- vanhojen laituriin purkaminen tai kunnostus
- uusien laituriin rakentaminen
- vähäiset ruoppaukset satama-altaassa
- vanhan uimahuoneen purku
- uuden uimahuoneen rakentaminen ja mahdollinen pohjan täyttö
- rantaravintoloiden laajennukset ja mahdollinen uudisrakennus Pohjoisen rantakadun varrella

Kuva 2. Kaava-alueella suunnitellut mahdolliset muutokset. Merkittävimmät muutokset ympäristön kannalta ovat punaisella merkityt kohteet: uudet laiturit ja uusi uimahuone, ja niiden vaatimat täytöt ja mahdollinen ruoppaus. Visualisointikuva ei ole lopullinen, ja laituriin paikat voivat muuttua © Aikari Oy 2020

Suunnitellut laiturit ja toiminnot on sijoitettu sataman yleissuunnitelmassa siten, että satama-allasta tarvitsee ruopata mahdollisimman vähän. Ruopattavista massamääristä ei tällä hetkellä ole tietoa. Vanhinta laituria, joka lähtee Stallörsbron täyttölaiturista, ei pureta, mutta se kunnostetaan (Kuva 2. vihreällä) Vanhat paalulaiturit todennäköisesti poistetaan ja korvataan uusilla, oletusarvoisesti ponttonilaitureilla. Vanha paalurakenteinen uimahuone on mahdollista purkaa. Uuden uimahuoneen rakentaminen toteutettaisiin todennäköisesti täyttämällä pohjaa. Pohja on pehmeää ja mutaista, joten pohjaa voidaan joutua täyttämään pari metriä.

3 Natura-alueen tiedot

Tammisaaren Stallörenin puiston kaava-alue rajautuu Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelu- ja Natura-alueeseen (FI0100005, SAC/SPA, 52 630 ha). Kaava-alueen vesialueet ovat osa Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualuetta (Natura 2000) (Kuva 3).

Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden Natura-alue on laaja aluekokonaisuus, joka sisältää täydellisen sarjan meri-, ulko- ja sisäsaariston vyöhykkeitä, ja edustaa siten pienoiskoossa kaikkia rannikkoalueita (Uudenmaan ELY-keskus 2013). Kohde on luokiteltu erityisiä suojelutoimia vaativaksi merialueeksi, ja liitetty kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon eli ns. Ramsar-kohteeksi. Se on myös Itämeren merellisen luonnon suojelukomission (HELCOM) rannikko- ja merialueiden suojelualueverkoston (Marine Protection Areas, MPA) kohde. Alueen suojelun perusteena on 35 luontodirektiivin luontotyyppiä, lukuisia lintudirektiivin I liitteen lintulajeja ja muuttolintulajeja sekä luontodirektiivin II liitteen lajit harmaahylje, täplälampikorento ja meriuposkuoriainen (Ympäristöministeriö 2018).

Kuva 3. Natura 2000 -alue ja luonnonsuojelualueet Tammisaaren Stallörenin puiston (kaava-alue) ympäristössä. Suojelualuerajaukset: © Ympäristöministeriö 2018.

Natura-alueeseen kuuluvalla laajalla merialueella tavoitteena on merenpohjan, vedenalaisen luonnon ja veden laadun suojeleminen. Merialueen lisäksi rajaukseen kuuluu saari- ja manneralueita, jotka ovat pääasiassa jo ennemminkin suojeltuja tai kuuluvat valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin. Ne on ryhmitelty seitsemäksi osa-alueeksi, joista yksi on hankkeiden kohdalla sijaitseva Ramsholmen - Stadsfjärden (Uudenmaan ELY-keskus 2013). Ramsholmen-Stadsfjärden (maa-alue n. 120 ha, vesialue 450 ha) rajautuu kaava-alueeseen sen koko länsipuolelta. Ramsholmen-Stadsfjärdenin mantereella sijaitsevat osat edustavat monipuolisesti kasvillisuudeltaan kuivista pähkinälehdöistä kosteisiin tervaleppäkorpiin. Lehtoalueita täydentävät rantojensuojeluohjelmaan

kuuluvat lähisaaret Stadsfjärdenin eteläosassa. Stadsfjärdenin länsiosa on linnustoltaan, mutta myös kasvillisuudeltaan hyvin monipuolista. Stadsfjärdenillä levähtää lintujen muuttoaikoina huomattavia määriä vesilintuja, joista osa on myös Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvia lajeja. Stadsfjärdenin länsiosan ruoikkovyöhyke on leveä, minkä lisäksi uposkasvillisuus on runsasta ja lajistoltaan edustavaa ja joukossa on mm. uhanalainen tähtimukulaparta. Stadsfjärdenin poukamassa on lisäksi lintuharrastajien suosima lintutorni.

Natura-alueen vesialueilla suojelun toteutuskeinona on vesilaki. Alueella säädellään erityisesti maa-ainesten ottamista, ruoppauksia ja merenpohjan rakentamista, satamarakentamista sekä jätevesien johtamista ja kalanviljelylaitosten rakentamista. Alueella jo olevia satamia ja väyliä voidaan kuitenkin käyttää ja kunnostaa vaarantamatta alueen suojelun tarkoitusta. Rajauksen sisällä olevia saaria ja mannerrantoja suojelu koskee vain siltä osin kuin osa-alueiden kuvauksissa on erikseen selostettu. Ramsholmen-Stadsfjärdenin osa-alueen saari- ja manneralueet on jo pääosin rauhoitettu yksityisinä luonnonsuojelualueina (YSA012959). Ramsholmenin edustalla olevat alueet kuuluvat rantojen suojeluohjelmaan ja ovat yksityisessä omistuksessa. Maa-alueet on suojeltu luonnonsuojelulain keinoin. Stadsfjärdenin alueen länsiosa kuuluu lintuvesiensuojeluohjelmaan ja osia siitä on rauhoitettu yksityisenä luonnonsuojelualueena (YSA203751, YSA012858). Loppuosa on suojeltu vesi- ja luonnonsuojelulain avulla (Kuva 3).

Natura-alueelle on laadittu Ympäristöministeriön vahvistama hoito- ja käyttösuunnitelma (Metsähallitus 2012).

4 Hankkeen vaikutukset Natura-alueelle

4.1 Mahdolliset vaikutukset

Stallörenin puiston kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa kaava-alueen vanhojen rakenteiden kuten vanhojen laitureiden ja uimahuoneen purkaminen, uusien laiturien rakentaminen, uimahuoneen rakentaminen mahdollisesti täyttämällä pohjaa, sekä nykyisen satama-altaan vähäinen ruoppaus.

Hankkeen mahdolliset suorat vaikutukset Natura-alueelle ja sen suojeluperusteille liittyvät sataman laiturirakenteiden poistamiseen ja uusien

rakentamiseen, sekä niiden vaatimiin pienimuotoisiin ruoppauksiin ja täyttöihin.

Vanhoiden rakenteiden purkamisesta ja uusien rakentamisesta voi Natura-alueella aiheutua tilapäisiä meluvaikutuksia ja häirintävaikutuksia.

Laiturien rakentamisen aikaan tehtävät ruoppaukset ja uimahuonetta varten tehtävä pohjan täyttö alueen länsipuolella voivat aiheuttaa tilapäistä samentumista ja ravinnepitoisuuden nousua. Hienoaineksen kulkeutuminen voi vaikuttaa haitallisesti erityisesti vedenalaisiin ja rantavyöhykkeen luontotyyppeihin sekä vesieliöstöön. Rakentamisen aikainen työkoneiden melu voi aiheuttaa häiriötä Natura-alueen suojeluperusteina oleville lintulajeille. Lisäksi suunniteltujen toimintojen on tarkoitus lisätä alueen virkistyskäyttöä ja siten ihmistoiminnasta johtuvat häirintä- ja meluvaikutukset tulevat olemaan ajoittaisia Natura-alueella.

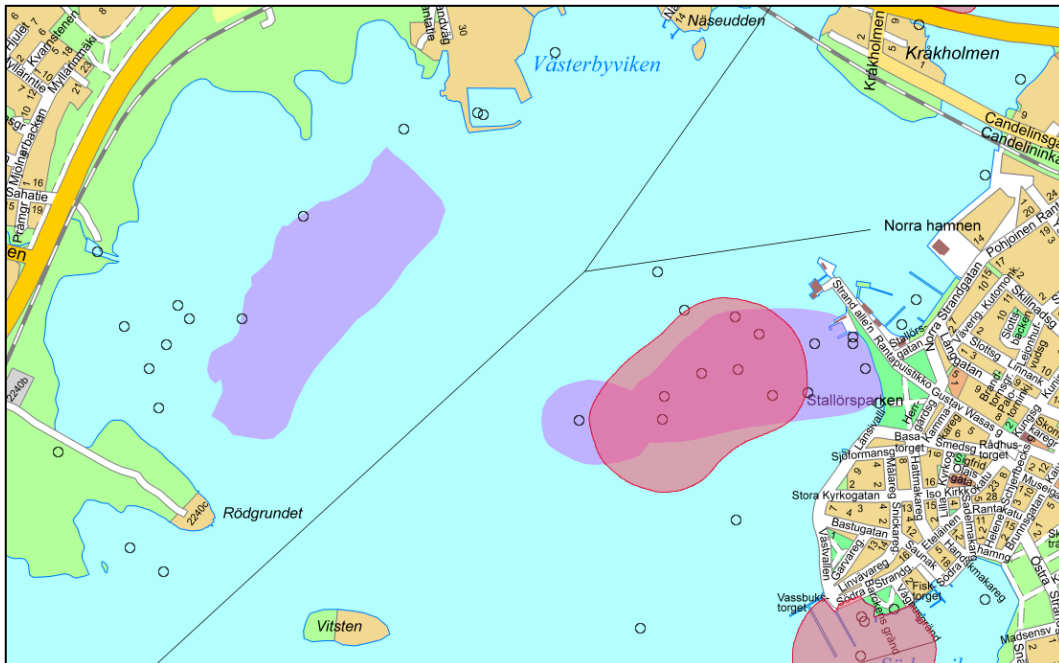
4.2 Vesistövaikutukset Natura-alueella

Seuraavassa on tarkasteltu tarkemmin kaavamuutoksen ja sen mahdollistamien toimien vaikutuksia Natura-alueen vesialueella ja sen lähiympäristössä.

VELMU-aineiston ja Havsmanualenin selvitysten perusteella Natura-alueella kaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat merkittävimmät luontoarvot ovat Stallörenin puiston kaava-alueen länsipuolella. Stadsfjärdenin lahden osa-alueen meriluonto on hyvin ihmisvaikutteista ja rehevöitymistä ilmentäviä lajeja on löydetty satama-altaasta sekä kaava-alueen länsipuolelta (Havsmanualen 2016).

Natura-alueen suojeluperusteina olevia vedenalaisia luontotyyppejä ei esiinny kaava-alueen lähiympäristössä. Aivan Stallörenin puiston länsipuolella sijaitsee uposkasvillisuudeltaan arvokas alue, missä esiintyy muun muassa vaarantuneen tähtimukulaparran esiintymiä (Kuva 4). Uimahuoneelta ja uimarannan eteläosasta länteen lähes veneväylälle asti ulottuu Havsmanualenin inventointien perusteella määritelty näkinpartaisniitty (Kuva 4, violetilla), mikä on Stadsfjärdenin lahden arvokkaimpia vedenalaisen luonnon kohteita. Sataman ruoppaus ja uimahuoneen täyttö voivat aiheuttaa veden tilapäistä samentumista, millä voi olla vaikutuksia harvalukuisille vesikasveille, näkinpartaisniitylle ja muulle vesieliöstölle. Ruoppauksen ja uimahuoneen alueen täyttämisen yhteydessä pohjasedimenttiä sekoittuu vesipatsaaseen ja leviää virtausten mukana lähiympäristöön, kunnes sedimentoituu uudelleen.

Hankealueella pohjan laatu on orgaanispistoista ja hienojakoista kulkeutuen kauemmas, kuin jos kyseessä olisi karkeajakoisempi aines. Vaikutusalueen laajuuteen vaikuttaa myös ruoppauksen aikaiset sää- ja virtausolosuhteet. Vaikutukset vesikasvillisuuteen aiheutuvat pääosin samennuksen ja sedimentaation valaistusolosuhteita heikentävästä vaikutuksesta. Ruoppauksen yhteydessä myös ravinnepitoisuudet voivat nousta, mutta rehevöittävät vaikutukset ovat yleensä vähäisiä, sillä sedimentin ravinteet eivät pääosin ole suoraan perustuottajille käyttökelpoisessa muodossa. Yleensä samennus häviää vedestä nopeasti, viimeistään muutamissa päivissä, ruoppaustoiminnan loputtua.

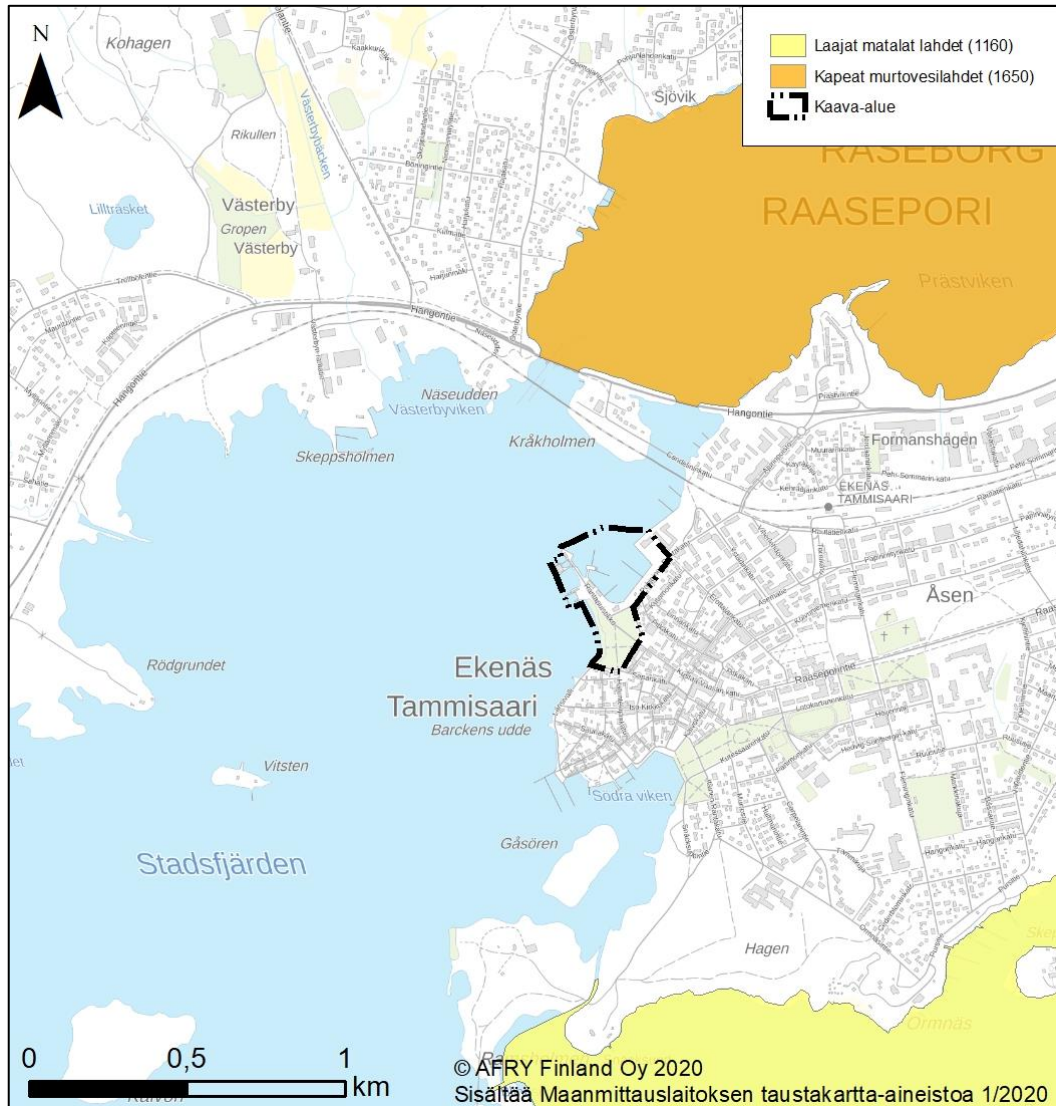

Kuva 4. Kaava-alueen länsipuolella esiintyy suojeltuja vesikasvilajeja (pinkki). Näkinpartaisniityt on merkitty karttaan violetilla. Kartoitus pisteet on esitetty ympyröillä. © Raaseporin kaupunki, Havsmanualen 2016.

Kaava-alueen länsipuolen tutkimusalueelta on löytynyt tutkimuksissa vedenalaiset hiekkasärkät -luontotyyppille ominaisista lajeista hapsivitaa (*Stuckenia pectinata*), ahvenvitaa (*Potamogeton perfoliatus*) ja mukulanäkinpartaa (*Chara aspera*) (Havsmanualen 2016, SYKE 2020). Kaikki havaitut putkilokasvi- ja leväkasvilajit ovat tyyppisiä alueelle, ja niitä esiintyi lähes kaikilla tutkimuslinjoilla.

Suomen ympäristökeskuksen hallinnoiman VELMU -karttapalvelun perusteella kaava-alueelle ei sijoitu Natura-alueen suojelun perusteena olevia vedenalaisia luontotyyppisiä, vaan alue on luonnontilaltaan muuttunut. Kaavamuutoksen mahdollistamilla toimilla ei siis ole suoria

vaikutuksia luontotyyppeihin. Vähäinen rakentaminen, täyttö tai pieni-muotoinen sataman ruoppaus kaava-alueella ei aiheuta myöskään samentumista siinä määrin, että siitä voisi olla haittaa luontotyypeille. Lähimmät Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien rajuukset on esitetty kuvassa 5.

Kuva 5. Kaava-alueen lähistöllä esiintyvät, Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit. Aineisto: © SYKE 2020

4.3 Vaikutukset suojeluperusteena oleville lintulajeille

Natura-alueen suojeluperusteina oleville pesiville lintulajeille kaavamuu-
toksen mahdollistamista toimenpiteistä aiheutuu korkeintaan vähäisiä
vaikutuksia. Natura-alueen suojeluperusteina olevista lintulajeista vain
noin puolelle on sopivia elinympäristöjä Ramsholmen-Stadsfjärdenin
osa-alueella (esimerkiksi kaulushaikara, laulujoutsen, harmaasorsa, la-
pasorsa, punasotka, rastaskerttunen). Ramsholmen-Stadsfjärdenin
osa-alueella pesivät lajit ovat lähinnä kosteikkolintuja, ja lehtimetsien,
sekä vanhojen metsien lintulajeja. Kaava-alueella tai sen välittömässä
läheisyydessä ei ole Natura-alueen suojeluperusteina oleville lintulajeille
sopivaa ympäristöä, eivätkä esimerkiksi Stadsfjärdenin tai Ramsholme-
nin luonnonsuojelualueilla pesivät linnut todennäköisesti liiku kaava-alu-
eella.

Stadsfjärdenin lahti on lintujen paikallisesti merkittävä vesilintujen muu-
tonaikainen levähdysalue ja alueella voi levähtää tuhansia vesilintuja,
joita on lueteltu myös Natura-alueen suojeluperusteisiin. Esimerkiksi
tukkasotkia ja nokikanoja kerääntyy Stadsfjärdenin lahdelle vuosittain
jopa tuhannen yksilön parviin maaliskuussa ja loka-joulukuussa
(Lajititokeskus 2020).

Kaavamuutoksesta aiheutuvat vaikutukset Natura-alueen suojeluperus-
teina oleville lintulajeille arvioidaan korkeintaan vähäisiksi. Kaava-alu-
eella tapahtuva rakentaminen, ruoppaukset ja purkaminen voivat ai-
heuttaa tilapäistä haittaa melu- ja häirintävaikutusten, mutta ne jäävät
vaikutuksiltaan hyvin vähäisiksi pesimälinnustoon ja muuttolintuihin
kaava-alueen ja linnustollisesti tärkeiden alueiden välille jäävän suuren
etäisyyden vuoksi. Tammisaaren vanhan kaupungin ranta-alueella on
paljon ihmistoimintaa, kuten vilkas uimaranta ja esimerkiksi Länsivallin
autotie, joka kulkee aivan rantaa myöten. Rakennus- ja ruoppaustöiden
aiheuttama häiriö tulisi olemaan todennäköisesti korkeintaan vastaavaa
kuin tällä hetkellä alueella tapahtuva ihmisvaikutus.

Kaavamuutoksen tavoitteena on lisätä alueen virkistyskäyttöä ja veto-
voimaa, mikä tarkoittaa ihmistoiminnan lisääntymistä alueella. Vene-
paikkojen lisäyksellä uusien laiturien rakentamisen muodossa voi tar-
koittaa veneliikenteen lisääntymistä Natura-alueella, mikä voi aiheuttaa
Natura-alueen linnustolle negatiivisia vaikutuksia häirinnän ja melun li-
sääntyessä. Pesimälinnuston kannalta vaikutus on suurin, sillä veneilyä
harrastetaan pääasiassa kesäisin. Vaikutus on kuitenkin vähäinen, jos

veneily tapahtuu veneväylällä, eivätkä veneet rantaudu lintujen pesinnälle keskeisille alueille. Muutolla levähtävien lintujen kannalta veneliikenteen lisääntymisellä ei juurikaan ole merkitystä, sillä veneily tuskin tulee merkittävästi lisääntymään venepaikkojen lisäyksen johdosta lintujen muuttoaikoina maaliskuu-huhtikuussa ja syys-joulukuussa.

Ramsholmen-Stadsfjärdenin osa-alueella ei ole havaittu Natura-alueen suojeluperusteina olevaa täplälampikorentoa (*Leucorrhinia pectoralis*), meriuposkuoriaista (*Macroplea pubipennis*) tai harmaahyljettä (*Halichoerus grypus*) (Lajitietokeskus 2020).

4.4 Yhteisvaikutukset

Lähistöllä merialueella ei ole tiedossa muita hankkeita, jotka vaikuttaisivat Natura -alueeseen.

5 Vaikutusten lieventäminen

Sataman ruoppausta varten voidaan satama-altaan ympärille asentaa silttiverho, joka estää hienoaineksen leviämistä ympäristöön. Samoin voidaan menetellä, jos uimahuoneen perustuksissa tehdään pohjan täyttöö. Ruoppauksessa syntyvän pohja-aineksen läjityspaikka tulee suunnitella huolella. Myös ruoppaus- ja täyttötöiden ajoittaminen kasvukauden (kesä-elokuu) ulkopuolelle vähentää vaikutuksia vesikasvillisuuteen. Ruopattavan alueen pohjan sedimentin haitta-aineet tulee selvittää ennen rakennustöiden aloittamista.

Vaikutuksia pesimälinnustoon voidaan lieventää tekemällä työ lintujen pesimäajan ulkopuolella eli elo- ja huhtikuun väliselle ajanjaksolle. Vaikutuksia Stadsfjärdenillä levähtäviin vesilintuihin voidaan vähentää tekemällä kaava-alueella tarvittavat ruoppaukset ja täytöt lintujen muuttoaikojen ulkopuolella. Kaiken kaikkiaan linnustovaikutusten minimoimiseksi, vesialueella tehtävät toimenpiteet tulisi ajoittaa loppukesälle, heinä-elokuuhun lintujen kiivaimman pesimäajan jälkeen ja mutta syysmuuton käynnistymistä ja suurten kerääntymien saapumista.

Kaava-alueen uudistetun sataman lisääntyvästä käytöstä ja veneilystä aiheutuvia haittoja voidaan lievittää olemassa olevan veneväylän nopeusrajoituksilla, rantautumiskielloilla, sekä ohjaamalla veneliikenne väylille.

6 Arvioinnin johtopäätös

Stallörenin puiston kaava-alue sijaitsee Tammisaassa. Paikka on Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualueen Natura 2000 -alueella.

Raaseporin kaupungin karttapalvelu Havsmanualeniin koottujen tietojen ja tehtyjen inventointien perusteella arvioituna kaava-alue on merialueeltaan luonnontilaltaan muuttunutta. Kaava-alueen länsipuolella ja sen lähiympäristössä kuitenkin esiintyy yleisesti Natura-alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien vedenalaiset hiekkasärkät kasvilajistoa. Kaava-alueen länsipuolella uimahuoneen rakentaminen täytöllä ja vähäiset satama-altaan ruoppaukset, vanhojen rakenteiden purku ja uusien rakentaminen ovat pieniä toimenpiteitä, eikä kaavamuutoksen johdosta arvioida koituvan suoria tai välillisiä (samentumisesta johtuvia) vaikutuksia vedenalaisiin luontotyypeihin. Tavoite merenpohjan, vedenalaisen luonnon ja veden laadun suojelusta Natura-alueeseen kuuluvalla merialueella ei vaarannu.

Karttatarkastelun ja tietokantojen perusteella kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole linnustollisesti merkittäviä alueita. Kaava-muutoksella on korkeintaan vähäinen negatiivinen vaikutus Natura-alueen suojeluperusteina oleville lintulajeille. Kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole Natura-alueen suojeluperusteina olevien lintulajien pesäpaikkoja, joille voisi koitua vaikutuksia kaavan mahdollistamista toimista. Myös suojeluperusteina oleville muuttolinnuille vaikutus on korkeintaan vähäinen.

Hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta Natura-alueen eheyteen. Kokonaisuutena kaavamuutoksella voi olla vähäisiä kielteisiä vaikutuksia yksittäisiin lajeihin, mutta ne ovat tilapäisiä. Tässä hankkeessa ei aiheudu elinympäristöjen menetyksiä tai pirstoutumista, koska kaava-alue sijoittuu rakennettuun ympäristöön.

Näillä perustein johtopäätöksenä on, että kaavamuutoksella tai sen mahdollistamalla toiminnalla ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden Natura-alueen suojeluperusteina oleviin lajeihin tai Natura-alueen ominaispiirteisiin kokonaisuutena. Tarvetta luonnonsuojelulain 65 § mukaiselle Natura-arvioinnille ei ole.

7 Lähteet

Aikari Oy 2020. Tammisaaren Pohjoissataman yleissuunnitelma. Selvitys.

Euroopan komissio 2018: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö. Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. Komission tiedonanto. http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/Provisions_Art_6_nov_2018_fi.pdf (18.12.2020).

Havsmanualen 2016: Havsmanualenin kenttäinventaario (2014-15) <https://karta.raseborg.fi/#> (haettu 8.12.2020)

Lajitietokeskus 2020: Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. <http://tun.fi/HBF.46751> (haettu 7.12.2020).

Metsähallitus 2012: Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 78.

Raaseporin kaupunki 2020. Stallörenin puisto, asemakaava. Viitesuunnitelma 16.3.2020.

SYKE (Suomen ympäristökeskus) 2020: Velmu – Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma. <https://www.ymparisto.fi/velmu> (9.12.2020)

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109/2003.

Uudenmaan ELY-keskus 2013: Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue. [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Tammisaaren_ ja_Hangon_saariston_ ja_Pohja\(5987\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Tammisaaren_ ja_Hangon_saariston_ ja_Pohja(5987)) (7.12.2020)

Ympäristöministeriö 2018: Natura-verkoston ja sen tietojen täydentäminen. <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a>

Ympäristöministeriö 2019: Natura-alueen toteutus ja arviointi. http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Luonnon_monimuotoisuus/Luonnonsuojelualueet/Naturaalueet/Naturaalueen_toteutus